

CAPITAL PUNISHMENT SOURCES

By Rabbi Dr. Nachum Amsel

These sources are from the book, "The Encyclopedia of Jewish Values" published by Urim, or the upcoming books, "The Encyclopedia of Jewish Values: Man to Man" or "The Encyclopedia of Jewish Values: Man to G-d" to be published in the future.

(1) בראשית ט:

שָׁפַךְ דָּם הָאָדָם בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ כִּי בְצַלְמֵ אֱלֹקִים עָשָׂה אֶת-הָאָדָם :

(2) שמות כא: יב, טו-יז, כב: יח, לא: יד, ויקרא כ: ב, י', יג, כד: טז:

מִכָּה אִישׁ יוֹמֵת מוֹת יוֹמֵת :
וּמִכָּה אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוֹמֵת : וְגַבְבֵי אִישׁ וּמְכָרוֹ וְנִמְצָא בְּיָדוֹ מוֹת יוֹמֵת : וּמִקָּלַל אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוֹמֵת :
כָּל-שֹׁכֵב עִם-בְּהֵמָה מוֹת יוֹמֵת :
וְשֹׁמְרֵי אֶת-הַשֶּׁבֶת כִּי קָדַשׁ הוּא לָכֶם מִחֻלְלֵיהָ מוֹת יוֹמֵת כִּי כָל-הָעֹשֶׂה בָּהּ מְלָאכָה וְנִכְרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִקִּרְבֵי עַמִּיהָ :
וְאֵל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן-הַגֵּר הַגֵּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתֵּן מִזְרְעוֹ לַמֶּלֶךְ מוֹת יוֹמֵת עִם הָאָרֶץ וְרָגְמָהּ בְּאָבֶן :
וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת-אִשְׁתּוֹ אִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת-אִשְׁתּוֹ רְעֵהוּ מוֹת-יוֹמֵת הַנֶּאֱפָת :
וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת-זָכָר מִשְׁכַּבֵי אִשָּׁה תוֹעֵבָה עָשׂוֹ שְׁנֵיהֶם מוֹת יוֹמֵת וְדַמֵּיהֶם בָּם :
וְנָקַב שֵׁם-ד' מוֹת יוֹמֵת רָגוּם וְרָגְמוּ-בּוֹ כָּל-הָעֵדָה כִּגְר כְּאֲזָרַח בְּנִקְבוֹ-שֵׁם יוֹמֵת :

How difficult in actual Jewish law

(3) דברים יז:

עַל-פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה עֵדִים יוֹמֵת הַמֵּת לֹא יוֹמֵת עַל-פִּי עֵד אֶחָד :

(4) משנה מכות א: י'

סנהדרין ההורגת אחד בשבוע - נקראת חובלנית... רבי אליעזר בן עזריה אומר: אחד לשבעים שנה. רבי טרפון ורבי עקיבא אומרים: אילו היינו בסנהדרין - לא נהרג אדם מעולם... רשב"ג אומר: אף הן מרבין שופכי דמים בישראל.

(5) מדרש ספרי שופטים מד

"ולא תחוס עינד עליו ובערת דם הנקיי" (דברים יט: יג). שמא תאמר הואיל ונהרג זה למה אנו באים לחוב בדמו של זה ת"ל לא תחוס עינד עליו :

(6) משנה, הוריות א: ד ופירוש תוספות יום טוב רמב"ם על פירוש המשניות

הורו בית דין וידע אחד מהן שטעו... או זקן שלא ראה לו בנים. הרי אלו פטורין שנאמר כאן עדה. ונאמר להלן עדה. מה עדה האמור להל. עד שיהיו כולם ראויים להוראה. אף עדה האמורה כאן עד שיהיו כולם ראויים להוראה.

או זקן שלא ראה לו בנים - וכן העתיק הר"ב גם הרמב"ם בפירושו. אבל בחבורו (פיי"ג הלכה א' מה"ש) כתב או זקן או שלא ראה בנים וכן בברייתא פרק ד'דסנהדרין דף ל"ו. אין מושיבין בסנהדרין זקן וסריס. ומי שאין לו בנים. והעתיקה הרמב"ם בפ"ב [הלכה ג'] מהלכות סנהדרין. וכתב זקן מופלג בשנים. ובפירוש רש"י זקן ששכח כבר צער גידול בנים ואינו רחמני :

...וזקן שלא ראה בנים אינו כשר לדיני נפשות לפי שהוא אכזרי ולא ירחם על בני אדם לפי שאינו יודע אהבת הבנים.

(7) רמב"ם, הלכות סנהדרין ב: ג

אין מעמידין בכל הסנהדרין לא זקן מופלג בשנים... מפני שיש בהן אכזריות ולא מי שאין לו בנים כדי שיהא רחמן :

(8) שמות כא: יד

וְכִי-יִזְדֹּא אִישׁ עַל-רֵעֵהוּ לְהַרְגוֹ בְּעָרְמָה מֵעַם מִזְבְּחֵי תִקְחֵנוּ לְמַת :

(9) מדרש מכילתא על שמות כא: יד

מעם מזבחי תקחנו למות. נמצינו למדין שסנהדרין בצד המזבח.

10 עבודה זרה ח:

מ' שנה עד לא חרב הבית - גלתה סנהדרין וישבה לה בחנות. למאי הלכתא... שלא דנו דיני נפשות. מ"ט כיון דחזו דנפשי להו רוצחין ולא יכלי למידן, אמרו: מוטב נגל י ממקום למקום כי היכי דלא ליחייבו, דכתיב: (דברים יז) ועשית על פי הדבר אשר יג ידו לך מן המקום ההוא, מלמד שהמקום גורם.

11 סנהדרין נב:

אימרתא בת טלי בת כהן שזינתה הואי, אקפה רב חמא בר טוביה חבילי זמורות ושרפה. אמר רב יוסף: טעה בתרתי, טעה בדבר מתנה, וטעה בדתניא: (דברים י"ז) ובאת אל הכהני ם הלויים ואל השפט אשר יהיה בימים ההם, בזמן שיש כהן - יש משפט, בזמן שאין כהן - אין משפט.

12 סנהדרין מו:

תניא רבי אליעזר בן יעקב אומר: שמעתי שבית דין מכין ועונשין שלא מן התורה, ולא לעבור על דברי תורה, אלא כדי לעשות סייג לתורה. ומעשה באחד שרכב על סוס בשבת בי מי יונים. והביאוהו לבית דין וסקלוהו. לא מפני שראוי לכך, אלא שהשעה צריכה לכך.

13 רמב"ם, הלכות סנהדרין כד:

יש לבית דין... להרוג מי שאינו מחוייב מיתה ולא לעבור על דברי תורה אלא לעשות סייג לתורה, וכיון שרואים בית דין שפרצו העם בדבר יש להן לגדור ולחזק הדבר כפי מה שיראה להם הכל הוראת שעה לא שיקבע הלכה לדורות... ומעשה באחד שרכב על סוס בשבת בימי יונים...

14 רמב"ם, הלכות סנהדרין ב:

וכל אלו הרצחנים וכיוצא בהן שאינן מחוייבים מיתת בית דין אם רצה מלך ישראל להרגם בדין המלכות ותקנת העולם הרשות בידו, וכן אם ראו בית דין להרוג אותן בהוראת שעה אם היתה השעה צריכה לכך הרי יש להם רשות כפי מה שיראו.

15 תשובות רב נטרונאי גאון, חושן משפט סימן שעה

מי שתחייב מיתת בית דין - כגון שהרג את הנפש או שבא על אשת איש או על הזכר - בזמן הזה, במה דנין אותו. כך הראונו מן השמים: אין מלקין אותו, מפני שמחוייבי מיתת בית דין אין מלקין אותו... ועוד, מלקות דודאי דאורייתא ליכא בידן האידינא, דמלקות דודאי דאורייתא איכא אומדנא דבית דין... אבל שלא לפוטרו לגמרי ושלא יהא הדבר כהיתר, מנדין אותו ומייסרין אותו ומבדילין אותו מן הקהל, ומכין אותו מכת מרדות מדרבנן...

16 רב שרירא גאון, תקנות הגאונים (טיקוצינסקי), פרק יב

ההורג את הנפש בזמן הזה אין בידינו לעשות לו מאומה לא להורגו ולא לחובטו ולא להגלותו אלא לימנע ממנו שלא להתערב עמו ואסור להתפלל עמו ולהסתכל בדמותו ופסול לכל עדות שבעולם.

17 תקנות הגאונים (טיקוצינסקי), פרק יב (דף 106)

בתקופה מאוחרת יותר ביצעו היהודים עונש מות בהסכמת השלטונות אבל לא משום דין תורה אלא משום דרישת תנאי הזמן גם בארצות אחרות חשבו כנראה להרוג כשאפשר את המוסרים למלכות בגלל הסכנה שבהם בר"י אור זרוע מוצאים רמז על נוהג זה בארצות שהיתה ליהודים זכות שיפוט עצמאי בדיני עונשין.

18 שו"ת הרשב"א סימן שמט

שאלת בארצנו יש תנאים בין הקהלות שכל יהודי שיהרוג יהודי יהרג. יהודי הרג יהודי והמלך מחל לו ההריגה על מנת שנצוה עליו לעשות כל הדברים שיש לו לעשות מנדוי ומגלות ומכיוצא בזה, הודיענו מה לעשות. תשובה דבר תורה עכשו אין דנין דיני נפשות, דכתיב "אשר יגידו לך מן המקום ההוא" מלמד שהמקום גורם, וכל שסנהדרין יושבין בלשכה דנין דיני נפשות בכל מקום אין סנהדרין יושבין בלשכה אין דנין דיני נפשות... אבל כל שראו הקהלות לדון ולגדור בפני הדור הפורץ, כגון לחתוך אחד מאבריו הרשות בידם, וכמו שאמרו... שמעתי שב"ד מכין ועונשין שלא מן התורה ולא לעבור על דברי תורה אלא כדי לעשות סייג לתורה... אתם יכולין לעשות לו מה שיראה בעיניכם... אלמא אם ירצו ינקרו את עיניו. ואם ירצו יגזרו עליו מלקיות או גלות, הכל לפי מה שהוא אדם ראוי להחמיר עליו. או אם ראו לכנוס אותו לכיפה ולהאכילו לחם צר ומים לחץ... ואעפ"י שאי אפשר לדונו בהן ולהורגו ממש...

19 רמב"ם, פירוש המשניות על חולין א:ב

וכבר יצא מזה הלכה למעשה... וגם כן מן המקובל בידינו והמפורסם לעשות על פיו שהאיש עושה עבירה שחייב עליה מיתת ב"ד הואיל ואין אנו יכולין לדון היום דיני נפשות היו מחרימים אותן חרם עולם בספרי תורות אחר שמלקין אותן ואין מתירים אותו לעולם.

20) רמב"ם, הלכות רוצח ד:ח-ט

ההורג נפשות ולא היו שני העדים רואין אותו כאחת אלא ראהו האחד אחר האחד, או שהרג בפני שני עדים בלא התראה, או שהוכחשו העדים בבדיקות ולא הוכחשו בחקירות, כל אלו הרצחנין כונסין אותן לכיפה ומאכילין אותן לחם צר ומים לחץ עד שיצרו מיעיהן ואחר כך מאכילים אותן שעורים עד שכריסם נבקעת מכובד החולי. ואין עושין דבר זה לשאר מחוייבי מיתת בית דין אלא אם נתחייב מיתה ממיתין אותו ואם אינו חייב מיתה פוטרין אותו, שאע"פ שיש עונות חמורין משפיכות דמים אין בהן השחתת ישובו של עולם כשפיכות דמים, אפילו ע"ז ואין צריך לומר עריות או חילול שבת אינן כשפיכות דמים, שאלו העונות הן מעבירות שבין אדם להקב"ה אבל שפיכות דמים מעבירות שבינו לבין חברו, וכל מי שיש בידו עון זה הרי הוא רשע גמור ואין כל המצות שעשה כל ימיו שקולין כנגד עון זה ולא יצילו אותו מן הדין שני אדם עשוק בדם נפש וגו'.

21) רמב"ם, ספר המצוות, לא תעשה רצ

שהזהירנו שלא לחתוך הגדרים באומד הדעת החזק ואפילו היה קרוב לאמת כגון שיהיה אדם ירדפהו שונאו להרגו ולהנצל ממנו יכנס בבית אחד ויכנס הרודף ההוא אחריו ויכנס אנחנו אחריהם ונמצא הנרדף הרוג והוא מפרפר ושונאו שהיה רודפו עומד עליו והסכין בידו ושניהם מלוכלכים בדם הנה זה הרודף לא יהרגוהו הסנהדרין ... וכאשר חתכנו הגדרים בדמיון ובאומד הנה פעמים נהרוג נקי יום אחד ולזכות אלף חוטאים יותר טוב ונכסף מהרוג זכאי יום אחד ...

22) תשובות הרא"ש יז:ח

ותמהתי מאד בבאי הלום, איך היו דנין דיני נפשות בלא סנהדרין, ואמרו לי כי הורמנא דמלכא הוא. וגם העדה שופטים להציל, כי כמה דמים היו נשפכים יותר אם היו נדו נים ע"י הערבים, והנחתיה להם כמנהגם, אבל מעולם לא הסכמת י עמהם על איבוד נפש.

23) שו"ת אגרות משה, חושן משפט ב:סח

עתה אשיב בקצרה, כי בעצם נאמרו בתורה עונשי מיתה לעבירות החמורות מאד כרציחת נפש אדם, ומיני גניבת אדם, ומיני עריות, ועל אחד שעובד עבודה זרה ... יש הדגשה על חשיבותו של כל נפש, ועוד חשבונות, ולכן נצטוונו שלדון דיני נפשות אינם כשרים אלא על פי סנהדרין שנסמכו לזה ואין סומכין לזה אלא לגדולים ביותר בחכמת התורה וגם גדולים בשאר חכמות, ויהיו ענוים מאד ויראי השם יתברך ושונאי ממון ואוהבי האמת ואהובים לבריות בזה שהם בעלי טובה ונפש שפלה וחברתן טובה ודבורן ומשאן בנחת עם הבריות ולא יהא שום גנאי ולא שם רע עליהם ורחמנים ביותר. ומטעם זה אין מעמידין זקן מופלג בשנים שכבר נשכח ממנו קצת צער גדול בנים ולא מי שאין לו בנים שאולי חסר לו קצת רחמנות ויכעוס על העוברים יותר מדי... וגם לא אפשר לדון דיני נפשות אלא כשביהמ"ק =כשבית המקדש= היה קיים וישבו סנהדרין של ע"א שהם עוד יותר גדולים בלשכת הגזית בביהמ"ק, שלכן לא דנו דיני נפשות אף במדינות שהיה רשות מהמלכות שידונו היהודים לעצמן בדיני התורה, ומ"מ לא היה נמצא כמעט בכל הדורות רוצחים ביהודים מפני חומר האיסור ומפני מה שנתחנכו ע"י התורה וע"י עונשי התורה להבין חומר האיסור ... וכל זה הוא כשלא הופקר איסור הרציחה אלא שבשביל איזה תאוה גדולה או איזה מריבה על טענת ממון וכבוד עשה זה, אבל מי שהורג נפשות מחמת שהופקר אצלו איסור הרציחה והוא אכזרי ביותר, וכן כשנתרבו רוצחים ועושי רשעה היו דנין למיגדר מלתא למנוע מעשה רציחה שהוא הצלת המדינה.

Tradition 38:1 2004. "Judaism and the Death Penalty: Of Two Minds but One Heart", page 78, (24

Letter from Rabbi Ahron Soloveitchik to David Luchins at the Orthodox Union, 1970's

[I]t is irresponsible and unfair to submit a statement in favor of capital punishment in the name of Orthodox Jewry. In my humble opinion, from a Halachik point of view, every Jew should be opposed to capital punishment. It is true . . . that the Torah recognizes capital punishment. However, the Torah delegates the authority to mete out capital punishment only to Sanhedrin, not to anyone else. Even Sanhedrin are [sic] not able to mete out capital punishment if there is no Beis Hamikdash.